

6 - Medeni Ahlak ve Kıpisel Ahlak

Durkheim'e göre, ahlaki görevlerin amaçları kıpiler değil, toplumlardır. Millet, meslek ve aile topluluklarının ahlaki görevleri ve ülkülere ne biçimde amaç olduklarını gördük.

6 - Medeni Ahlak ve Kıpisel Ahlak
(Ziya Gökalp - Türkçülüğün Esasları)

Durkheim'e göre, ahlaki görevlerin amaçları kıpiler değil, toplumlardır. Millet, meslek ve aile topluluklarının ahlaki görevleri ve ülkülere ne biçimde amaç olduklarını gördük. Fakat, bunlardan başka, sınırsız belirli olmayan bir topluluk daha vardır ki buna medeniyet topluluğu denilir. Ve fertler, ipte bu topluluğun üyesi oldukları için, topluluğun amacına ortak olurlar. Medeniyet topluluğu önce, klan halinde baplar. Yıkel toplumlarda bir fert için, saygı duyulan ve hukuk sahibi olan fertler yalnız kendi klanın üyesi olan insanlardır. Bundan dolayıdır ki bu toplumlarda klan içinde kan davası güdümezdi. Çünkü klan bir barıp dairesi idi.

Yıkel toplumlar geliptikçe, bu barıp dairesi klandan frateriye, fraterkiden aþirete, aþiretten müttefideye, müttehideden siteye site kavim devletine kavim devletinden imparatorluğa yayılarak genişledi. Barıp dairesi genişledikçe, hukuka sahip ve ahlaki görevlere amaç olan fertlerin sayısı da bu dairelerle beraber arttı. Yıpte bu sebeple bazıların kıpisel ahlak ve bazıların da ahlak adını verdikleri, ahlak dalı da dairesinin genişletti.

Medeni ahlakın, olumsuz ve olumlu olmak üzere, iki türlü amacı vardır. Olumsuz amaç da esasa adalettir. Adalet, fertlere hiç bir biçimde saldırmamaktır. Olumlu amacının esası, ise þekattir. Þekkat, fertlere sürekli iyilik etmektir. Medeni ahlakın ikinci bir amacı daha vardır ki o da, yapılan sözleşmeleri bağlı kalmaktır. Eski Türklerde Gök Tanrı, barıp tanrısı olduğu gibi, aynı zamanda þekkat tanrısı idi. Bundan başka, Türklerin bu erdemlerde ne derece yüksek olduğun Türk tarihi göstermektedir.

Medeni ahlak, özellikle fertlerde, kıpiliğin yüksek olmasına dayanır. Eski Türklerin dininde kıpiliği gösteren simgeler de vardır. Yakutlara göre, her insanda, Tin adı verilen maddi ruhtan başka, üç türlü manevi ruh da vardır: Bunlara Eþ, Sur, Kut adları verilmiştir. Canlı ve cansız, bütün varlıklarda ortaktır. Sur, nefes alma varlıkları yani havanlara özgüdür. Kut ise, yalnız insanla ata özgüdür. İnsanın kutlu olması, keramet ve kıpilik sahibi olması demektir. Eski Türklerin mitolojisine göre insanların ruhu, üçüncü kat gökte bulunan Süt Gölü'nden alınırdı. Türk þamanlarına göre, insan ruhunun sürekli ideale ve yükseklerle bakması, aslının gıbulupundan dolayı imiş. Bundan başka, her millet, kurulurken, gök Tanrı bir altın yıpık biçiminde yeryüzüne inerek, o milleti kendi ruhunun nefesiyle ve ruhunun döllandirmesi ile kutlu kılardı.

Türk dinini derinleptirsek, medeni ahlaka temel olacak daha çok simgeler bulabiliriz. Bunların ayrıntısını görmek isterseniz Türk Töresi adındaki eserimize bapvurunuz.

Görülüyor ki Türkçülüğün önemli bir amacı da, medeni, ahlakı yükseltmektir. Vatani ahlaktan sonra meslek ahlakı meslek ahlakı sonra aile ahlakı geldiği gibi, aile ahlakından sonra da medeni ahlak gelir.